Agendapunt:
Beleidsprogramma: Verkeer en vervoer
Portefeuillehouder: Wethouder J.H. Vereijken
Zaaknummer: 12835-2020

Aan de Raad.

Onderwerp
Beheerbeleidsplan Verhardingen 2021-2030

Advies
1. De verhardingen op het kwaliteitsniveau ‘Basis’ te blijven beheren en onderhouden;
2. Vaststellen van het ‘Beheerbeleidsplan Verhardingen 2021-2030’;
3. De tekorten 2021-2024 te dekken uit de behoedzaamheidsreserve;
4. De 3de begrotingswijziging 2021 vast te stellen.

Inleiding
De gemeente heeft ca. 1,4 miljoen m2 aan verhardingen binnen haar gemeentegrenzen in eigendom en beheer en onderhoud. De gemeente Landerd is wettelijk verplicht, gezien haar verantwoordelijkheid als eigenaar en beheerder van verhardingen, over beheerbeleid te beschikken en financiële middelen voor het verantwoord beheer en onderhoud er van in haar gemeentebegroting vast te leggen. Gedurende de afgelopen jaren heeft het beheer en onderhoud van de verhardingen plaats gevonden aan de hand van de principes van het rationeel beheer van het CROW.

Het vigerende Beheerbeleid op het vlak van het rationeel beheer en planmatig onderhoud dient te worden geactualiseerd en bestuurlijk te worden vastgesteld. Enerzijds omdat de huidige Meerjarenplanning in 2021 eindigt en anderzijds omdat door de Provincie Noord-Brabant, in haar rol als financieel toezichthouder, is aangegeven dat de gemeente Landerd over een actuele Meerjarenplanning en Meerjarenbegroting dient te beschikken met het oog op de naderende herindeling met de gemeente Uden.

Met het voorliggende “Beheerbeleidsplan verhardingen 2021-2030” geeft de gemeente Landerd het gewenste inzicht in de instandhouding van haar verhardingen. Voor deze planperiode kan het gemeentelijke beheerbeleid op een structurele wijze worden vastgelegd in een Meerjarenplanning en een Meerjarenbegroting en dit in de gemeentebegroting worden verankerd. Hierdoor kan op een zo efficiënt mogelijke manier met de gemeentelijke middelen worden omgegaan en kan bij de naderende fusie met de gemeente Uden een helder perspectief worden geboden op dit vlak.

Beoogd effect
Met het bestuurlijk vaststellen van de kwaliteit voor het beheer en onderhoud legt de gemeente de basis voor haar beheerbeleid en de beheerstrategie: vanaf dat moment kan op rationele basis het beheer en onderhoud van de verhardingen verder worden voortgezet.

Met als belangrijke sturingsinstrumenten de Meerjarenprogrammering 2021-2030 en bijbehorende Meerjarenbegroting 2021-2030 voor de kosten er van.

Argumenten
Als belangrijkste argumenten voor de gevraagde besluitvorming gelden:

1. *Huidige kwaliteit van de verhardingen dient op niveau te blijven.*
   Bij inspecties, de metingen en boringen in 2018 en 2019 is gebleken dat:
   - Het overgrote deel van de verhardingen er redelijk tot voldoende bij ligt en voldoet aan het kwaliteitsniveau Basis;
   - Met name de wegen in het buitengebied te smal zijn en soms in slechte tot onvoldoende staat verkeren;
   - Er plaatselijk aanzienlijke schade aan asfaltverhardingen van wegen en vrijliggende fietspaden door boomwortelgroei aanwezig is;
   - Sommige wegvakken van de (geselecteerde) verkeerswegenwaren slechts weinig restlevensduur hebben;

2. *De gemeente heeft een zorgplicht voor de verhardingen.*
   Vanuit de landelijk geldende wetgeving, vastgelegd in het Nieuw Burgerlijk Wetboek, heeft de gemeente Landerd vanuit haar rol als eigenaar/beheerder de plicht zorg te dragen voor een aantoonbaar veilige situatie rond zijn areaal. Dit betekent dat de beheerder moet kunnen aantonen dat de objecten van haar Vastgoed veilig zijn en dat er een preventief, proactief beleid hieromtrent wordt gevoerd.

3. *Verplichting te voldoen aan technische voorschriften.*
   Volgens de Wegenwet 1930 is de gemeente Landerd verplicht er voor te zorgen dat alle binnen haar grenzen vallende openbare infrastructuur (dus ook de verhardingen) in goede staat verkeren. Er is sprake van een onderhoudsverplichting zonder een concreet vastgesteld kwaliteitsniveau, de gemeente Landerd heeft de vrijheid daaraan zelf invulling te geven. Het is de verantwoordelijkheid van de eigenaar dat een verharding voldoet aan de van toepassing zijnde technische voorschriften. Als dit niet het geval is, wordt dat gezien als een onrechtmatige daad.

4. *Duidelijk inzicht met betrekking tot de onderhoudsprogrammering en financiën*.
   Aan de hand van de verkregen informatie is het voorliggende Beheerbeleidsplan Verhardingen 2021-2030 opgesteld en is een meerjarenperspectief gegeven voor de verwachte onderhoudsprogrammering met bijbehorende kosten. Daarmee is een grondslag voorhanden om de Meerjarenbegroting van de gemeente Landerd voor het beheer en onderhoud van verharding primair in te richten.

Kanttekeningen
Gedurende het proces van in kaart brengen van de actuele staat van de verhardingen is gebleken dat op enkele plaatsen dringend plaatselijk herstel noodzakelijk was. Er is dan ook direct actie ondernomen, nog in 2019 en 2020 zijn passende onderhoudsmaatregelen. Ook is geconstateerd dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

Financiën

Wat is het benodigd budget?
Op basis van de huidige technische staat zijn de te verwachten onderhoudsmaatregelen bepaald van alle gemeentelijke verhardingen voor de eerstvolgende tien jaren. De kosten hiervan voor beheer en onderhoud zijn weergegeven in de vorm van een Meerjarenbegroting 2021 – 2024 in bijgevoegde rapportage ‘Beheerbeleidsplan Verhardingen 2021 – 2030’.

De jaarlijkse kosten van het dagelijkse onderhoud dat nodig is om snel te kunnen inspelen op meldingen, overlast en klachten, blijken landelijk ca. 10% van de kosten van het groot onderhoud te bedragen bij het kwaliteitsniveau ‘Basis’. *De gemeente Landerd heeft jaarlijks een bedrag van ca. € 55.000,- beschikbaar voor het dagelijks onderhoud van de gemeentelijke verhardingen.*

Om kapitaalvernietiging en aansprakelijkheidstelling te voorkomen, is het nodig om tijdig groot onderhoud op een planmatige manier uit te voeren. Voor de planperiode 2021 – 2030 is geraamd dat het te verwachten groot onderhoud voor asfaltwegen en elementenverhardingen ca. € 5,85 miljoen bedraagt. *Om de verhardingen in de gemeente Landerd de komende jaren bij het gekozen kwaliteitsniveau te kunnen beheren, dient er jaarlijks een bedrag van gemiddeld € 585.428 beschikbaar te zijn voor het groot onderhoud aan deze verhardingen.*

Voorziening	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo 1 januari	381.489,00	384.746,00	748.405,00	1.010.819,00	1.347.894,00
Bij: storting	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00
Af: Beschikking	582.171,00	221.769,00	323.014,00	248.353,00	127.829,00
Saldo	**384.746,00**	**748.405,00**	**1.010.819,00**	**1.347.894,00**	**1.805.493,00**

Voorziening	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Saldo 1 januari	1.805.493,00	1.424.436,00	1.680.276,00	154.374,00	9.125,00
Bij: storting	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00
Af: Beschikking	966.485,00	329.588,00	2.111.330,00	730.677,00	213.070,00
Saldo	**1.424.436,00**	**1.680.276,00**	**154.374,00**	**9.125,00**	**381.483,00**

Tabel 1: verloop voorziening (startsaldo, storting, beschikking en eindsaldo)

Wanneer de verharding geen technische restlevensduur meer heeft, dient deze te worden vervangen. In een aantal gevallen is het soms mogelijk om met meer ingrijpende onderhoudsmaatregelen te volstaan indien er nog voldoende restlevensduur aanwezig is: de rehabilitaties. In beide situaties vinden er (her)investeringen plaats in het gemeentelijke vastgoed (de verharding). *Voor de planperiode 2021 – 2030 zijn de kosten voor vervanging en rehabilitatie geraamd op ca. € 8,5 miljoen. In de periode 2021-2025 € 5,1 miljoen en in de periode 2026-2030 € 3,4 miljoen.*

Jaar	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Totale investing	**1.345.258,00**	**1.462.746,00**	**728.566,00**	**653.521,00**	**907.744,00**
Jaar	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Totale investing	**444.979,00**	**190.213,00**	**1.027.704,00**	**812.668,00**	**945.517,00**

Tabel 2: investeringsplanning per jaar

Samenvattend zijn de totale gemiddelde jaarlijkse kosten onder te verdelen in:

- Dagelijks onderhoud € 55.000;
- Groot onderhoud € 585.428;
- Vervangingsinvestering (rehabilitatie) € 851.891;

Hierbij zijn de kosten van de interne uren, verzorging van de verharding en gladheidsbestrijding niet inbegrepen.

Kostendekking
Inmiddels is de meerjarenbegroting van de gemeente Landerd ingericht op het effectief en rationeel beheer en onderhoud van de verhardingen. Ze voldoet daarmee aan de regels van de BBV.

De kosten voor het beheer en het dagelijks onderhoud zullen, gezien hun structurele karakter, op de gebruikelijke wijze deel kunnen uitmaken van de jaarlijkse begroting. De kosten voor het groot onderhoud zijn specifiek voorzien in enkele planjaren, deze kunnen middels een voorziening worden gedekt. Vervangingen en rehabilitaties worden bekostigd via het aanvragen van een investeringskrediet.

De totale consequenties voor de begroting 2021-2024 staan weergegeven in tabel 3. Door de structurele verhoging van de voorziening wordt het structurele saldo van de begroting 2021-2024 voor het jaar 2022 negatief. Dit tekort worden gedekt uit de behoedzaamheidsreserve.

Na vaststelling van het beheerbeleidsplan verhardingen dienen de financiële consequenties te worden verwerkt. Deze worden verwerkt in de 3de begrotingswijziging 2021.

Extra lasten begroting 2021-2024				
- = nadelig				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Verhoging storting voorziening	-28.519,00	-28.519,00	-28.519,00	-28.519,00
Bijkomende kapitaallasten	-9.583,00	-15.943,00	-29.655,00	-29.556,00
Totale bijkomende lasten	**-38.102,00**	**-44.462,00**	**-58.174,00**	**-58.075,00**

Tabel 3: totale consequenties 20121-2024

Bijstellingen
Een tweetal bijstellingen zijn noodzakelijk (zie tabel 4) dit zijn de aanpassing van de structurele storting in de voorziening en de aanpassing van de kapitaallasten investeringen (afschrijvingslasten en rentelasten).

Exploitatiebegroting										
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begroot exploitatie	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00
Benodigd exploitatie	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00	54.326,00
Verschil exploitatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening										
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begroot voorziening	556.909,00	556.909,00	556.909,00	556.909,00	556.909,00	556.909,00	556.909,00	556.909,00	556.909,00	556.909,00
Benodigd voorziening	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00	585.428,00
Verschil voorziening	**-28.519,00**	**-28.519,00**	**-28.519,00**	**-28.519,00**	**-28.519,00**	**-28.519,00**	**-28.519,00**	**-28.519,00**	**-28.519,00**	**-28.519,00**
Investering kredieten										
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begroot krediet	1.095.258,00	1.295.721,00	369.101,00	653.521,00	907.744,00	-	-	-	-	-
Benodigd krediet	1.345.258,00	1.462.746,00	728.566,00	653.521,00	907.744,00	444.979,00	190.213,00	1.027.704,00	812.668,00	945.517,00
Verschil	**-250.000,00**	**-167.025,00**	**-359.465,00**	-	-	**-444.979,00**	**-190.213,00**	**-1.027.704,00**	**-812.668,00**	**-945.517,00**
Investeringen kapitaallasten										
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begroot afschrijvingslasten	91.271,00	134.462,00	146.765,00	168.549,00	198.807,00	198.807,00	198.807,00	127.378,00	127.378,00	127.378,00
Begroot rentelasten	5.476,00	11.456,00	12.628,00	15.130,00	18.772,00	17.601,00	16.605,00	15.612,00	14.976,00	14.338,00
Benodigd afschrijvingslasten	99.604,00	148.362,00	172.648,00	194.432,00	224.690,00	239.689,00	246.029,00	208.857,00	235.946,00	267.463,00
Benodigd rentelasten	6.726,00	13.499,00	16.400,00	18.803,00	22.315,00	23.374,00	23.124,00	26.933,00	30.052,00	33.600,00
Verschil	**-9.583,00**	**-15.943,00**	**-29.655,00**	**-29.556,00**	**-29.426,00**	**-46.655,00**	**-53.741,00**	**-92.800,00**	**-123.644,00**	**-159.347,00**

Tabel 4: Financiële consequenties 3de begrotingswijziging 2021

Afstemming gemeente Uden
Inhoudelijke afstemming gemeente Uden
Inhoudelijke afstemming:
De voorgestelde wijze van beheer en onderhoud en het vast te stellen kwaliteitsniveau ‘Basis’ komen overeen met de werkwijze en kaders van de gemeente Uden.

Afstemming gemeente Uden volgens protocol
Zware afstemming:
Op basis van het protocol met de gemeente Uden valt dit advies onder de “zware” procedure. Dat betekent dat het advies zowel ambtelijk als met de betreffende wethouder van de gemeente Uden wordt afgestemd. Deze afstemming tussen de portefeuillehouders heeft op 29 oktober plaatsgevonden. De wethouder van de gemeente Uden is akkoord met het voorstel. Nadat het

advies is vastgesteld door de Raad zal het door de griffie naar de Raad van de gemeente Uden worden gestuurd.

Communicatie
Niet van toepassing.

Uitvoering
Nadat u heeft ingestemd, wordt het rationeel beheren en onderhouden van de verhardingen op basis van beheerkwaliteit Basis voortgezet.

Bijlage(n)
1. Beheerbeleidsplan Verhardingen 2021-2030.

Zeeland, 20 oktober 2020
Burgemeester en wethouders van Landerd,

de secretaris,	de burgemeester,
C.C. Boode	M.C. Bakermans